

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A. or.

5561

A.or. 5561

<36608632770010

<36608632770010

Bayer. Staatsbibliothek

C JACOBI EPISCOPI EDESSENI

EPISTOLA AD GEORGIUM EPISCOPUM SARUGENSEM
DE ORTHOGRAPHIA SYRIACA

TEXTUM SYRIACUM EDIDIT, LATINÈ VERTIT, NOTISQUE INSTRUXIT

J. P. MARTIN

THEOLOGÆ DOCTOR, IN FACULTATE JURIS PROLYTA
SOCIETATIS ASIATICÆ ET PHILOLOGICÆ SODALIS

Subsequuntur ejusdem Jacobi, nec non
Thomæ Diaconi, tractatus de punctis aliaque
documenta in eandem materiam

PARISIIS
KLINCKSIECK

In via de Lille,
11

LONDINI
WILLIAM & NORGATE

In via Henrietta,
14

LIPSIÆ
BROCKHAUS

—
1869

AUSPICE SOCIETATIS PHILOLOGICÆ

ILLUSTRISSIMO
REVERENDISSIMO, PISSIMO AC ERUDITISSIMO

J. M. BAILLÈS
OLIM LUCIONENSI EPISCOPO
IN FILIALIS REVERENTLÆ GRATIQUE ANIMI TESTIMONIUM

ILLUSTRISSIMIS AC REVERENDISSIMIS
P. A. GRIMARDIAS, CADURCENSI EPISCOPO.
ISOARD, SACRÆ ROTÆ PRO GALLIA AUDITORI.
R. J. MARTIN, CAPITULI CADURCENCIS DECANO.

PRO BENEVOLENTIA, CONSILIIS, AUXILIIS,
BENEFICIORUM HAUD IMMÉMOR.

D D. D.

LECTORI BENEVOLO

SALUTEM PLURIMAM ÆTERNITATEMQUE DIERUM.

Quatuor abhinc annis, dum Romæ studiis theologicis linguisque orientalibus operam navarem, quæ tibi hodie legenda propono, benevole lector, atque plurima alia in posterum, D. O. M. si placitum fuerit, edenda collegi. Sperabam enim quandoque futurum, ut, de his sermonem instituere, vel opusculum aliquod doctis gratum scientiæque grammaticali proficuum exarare possem. Videbam quidem, centum antea annos, plures Germaniæ exterarumque regionum viros desiderasse, ut quandoque tandem publici juris fieret celeberrima illa atque conjecturis vexatissima JACOBI EDESSENI LITTERA DE ORTHOGRAPHIA SYRIACA, quam primus reipublicæ litterariæ notam fecerat Josephus Simonius Assemanus, Maroniticæ gentis immortale decus, in primo tomo suæ bibliothecæ orientalis, p. 477. Nominandus præ cæteris, J. D. Michaëlis, qui, ex hac epistolâ, multam lucem affundi posse historiæ punctorum syriacorum sperabat, quia, deceptus ab Assemano, epistolam de *orthographia syriaca* putarat distinctam ab epistola ad *Georgium sarugensem episcopum*. Unus et alter eam transcribere jam curavit atque publici juris facero promisit, sed promissis non stetit. Nota sunt enim omnibus doctis quæ Eminentissimus Cardinalis Wisemanus, non ita pridem religioni scientiisque ereptus, instituerat in tomulo suo primo *Horarum Syriacvrum* (1). Primus enim post Assemanum de hac littera disputavit accuratius, sententias protulit, atque eam in tomulo suo secundo, qui lucem non vidit, edere pollicitus est.

Quæ quum ita essent, hanc mihi descripsi è cod. vaticano CLII, quem Assemanus, in *tomo III Catalogi Bibliothecæ Vaticanæ*, et Wisemanus, in *Horis Syriacis*, nobis notum fecerunt atque universim contuli cum alio cod. *Bibliothecæ barberinæ* sub n° VII. 62 asservato. Eo enim modo signantur codd. quibus, ante me, usus est Wisemanus. Præterea, Parisios demum redux, in *Bibliotheca nostra imperiali*, codicem mancum ejusdem epistolæ, sub n° 142 latere deprehendi, atque etiam contuli cum apographo meo.

Hæc et alia in eandem ferme materiam collegeram et servabam in scriniis, quum, anno proxime elapso, *Diarii Nostri Asiatici Pa-*

---

1) *Horæ Syriacæ, Romæ, typis Francisci Bourliè MDCCLXXXVIII, p 31-32, 183.*

ristensis præfectus illustrissimus, de me, quâ par est benevolentia, optime meritus Julius Mohl, quædam inserere in *Labores grammaticos Jacobi Edesseni* pollicitus est. Mense junio, dissertatiunculam misi, quæ multis de causis, usque ad hanc diem, typis mandari non potuit. Deerant enim in typographeo nostro imperiali characteres *vocalibus Jacobi Edesseni* exprimendis idonei, atque typorum syriacorum recusio majoris molis operi conficiendo necessaria, quin jam publici juris facta fuerit, impedivit. Attamen, in uno e fasciculis proxime prodituris *Diarîi Nostri Asiatici* inseretur, cum *Tabula, in qua experimentur vocales Jacobi Edesseni* e codice parisino CLXVI.

Interim, dum alia paro, ne quispiam me in littera Jacobi edenda præveniret, veritus sum. Noram enim, eam a pluribus viris Germaniæ fuisse descriptam, atque a multis desiderari haud ignorabam. Manum igitur operi admovi atque industriam meam in hoc converti, ut demum hæc littera Jacobi Edesseni, cum aliis quibusdam documentis, lucem aspiciat. Necdeerant rationes aliæ quæ me ad hoc incitabant. Jamdudum enim in mente revolvebam edere aliquid arte lithographica, majorem inde inter textus vulgatos codicesque conformitatem sperans affuturam, præsertim, quum non ita rudis in textibus syriacis describendis meus cederet calamus. Cæterum, hac de re judicabunt viri docti, e specimine quod hodie propono. Iis enim si placuerit, plura alia in posterum promitto, atque etiam periodicum quemdam, syri dicerent *Rahoto, cursorem*, in quo quotannis egregium quemdam codicem Bibliothecæ Imperialis evulger, non erit quod non instituam, modo frequentiora mihi suppeditentur otia Deus his providebit!

Pauca habeo quæ addam de ratione, quam secutus sum, in vulgandis textibus syriacis.

I. *Litteram Jacobi Edesseni ad Georgium, episcopum sarugensem*, è codice vaticano CLII descriptam, textum assumpsi, atque breves, inter multas ferme nullius momenti lectiones variantes, quas accurate in apographo meo collegi e codd. VII 62. Barberino et Parisino 142, quos litteris initialibus B et P designo, subjunxi, ne multis inutilibus notis moles accresceret. Quæ desunt in codice Parisiensi, cruce interposita, distinxi.

II et III. *Tractatus de Punctis*, sive Jacobi Edesseni, sive Thomæ Diaconi, è codice Barberino VII. 62, transcripsi. Notas variantes è vaticano tantum addidi. Cæterum, in his duobus tractatibus, non adeo discrepant codices ambo. Quæ puncta respiciunt notavi variantes, quum in his major cura impendenda videretur.

IV. Sub hoc memero proposui sectionem III, capitis V, 1V partis, operis grammaticalis Gregorii Bar-Hebræi inscripti *K'thovo D'tsem'he*. Ea enim sectio in eandem omnino materiam

ac cætera documenta collimatè videbatur, nec non alludere iis scriptis Jacobi Edesseni quæ primum hodie in lucem proferuntur. De his, in *Diario Asiatico*, plenius tractationem instruam, unde hic aliquid dicere inutile putavi. Nullam instrumentorum præcedentium sequentisque versionem addidi, tum, quia vix transferri ex *objecti natura* possunt, tum, quia quæ transferri potuissent alibi proponam.

V. Haud inutile visum mihi est etiam proponere quædam fragmenta, e cod. vatic. 141, qui continere perhibetur *Homilias Severi Antiocheni e Græco in Syriacum translatis à Jacobo Edesseno*. Codex iste scriptus fuit, Jacobo vivente, anno Christi 701. In initio præbet fragmentum epistolæ nostræ, quod tamen recentiori tempore, folio assuto, ibi transcriptum fuisse multa suadent. Haud improbabilis conjectura est, illum tomum Homiliarum Severi *eumdem esse* ac ille, quem ipse Jacobus ad Georgium transmisit, et, eo mediante, ad Abbatem Mar Julianum, qui, qualis fuerit, adhuc mihi compertus non est.

Codicem, attentè, pluriesque examini subjeci, eo fine ut hanc epistolam *De Orthographia Syriaca*, illustrarem. Dolendum omnino est cæno Nili fuisse ferme oblitum, dum e Nitriæ deserto Romam adveheretur. Attamen omnes præfert characteres codicum, quos a Jacobo Edesseno *Jacobitas* nuncuparem. Foliorum margines criticum, philologum, grammaticumque denuntiant.

Primum fragmentum descripsi ex Homilia 82; secundum e folio 165, verso. Tertio, demum, subjunxi annotationem quamdam ad *Homiliam 77 Severi*, è folio 131, recio erutam, quæ indè transmeasse videtur in plures codices Versionis Philosseno-Marcensis, ad *Marcum XVI. I.*, v. g., in cod. 268 vaticanum, F. 53, verso.

VI demum loco, apposui lineam textus, in qua Jacobus Edessenus suas vocales inseruit. Quæ quum sit atramenio oblita, in codice adhibito ad tabulam palæographicam exprimendam pro *Diario Asiatico*, opportunum putavi hic duas variantes afferre ex aliis codicibus quos nactus sum. Cæterum, de his videas *Diarium Asiaticum*, si libuerit, in quo proluxe satis tractabitur hæc materia.

Textum punctis vocalibus et vocalibus græcis generatim, in cod. vaticano, animatum non ità reperi: in codicibus Barberino, et Parisino, ubi tantum quædam voces notantur vocalibus græcis, quo facillius ab æquivocis secernantur.

Textum vocalibus græcis ipse non animavi; tentavi tamen experimentum in pagina VII, ubi hæc methodus omnino usurpanda videbatur, atque adhibui *formam vocalium karkaphitarum*, de quibus olim Wisemanus egregiè dixit, et ego disputare proxime prolixius debeo, aperiendo meam sententiam de sic dicta *Versione vel Recensione*

VI

karkaphensi, atque, ut jam nunc dicam, meram esse credo *traditionem litterariam*, *Hebræi Masoram dicant*. Signa *Roucok et Kuschoi* indicavi, aliis minori puncto sex litteris *BGaDK'PhaTh* apposito. Sphalmata codicum, etiam aperta raro correxi, accuratam eorum descriptionem qualibet correctione meliorem reputans, et, si quando correxerim, monere curavi. Sunt enim sphalmata quædam, pauca tamen numero, V. G. eadem littera habet simul *Roucok et Kuschoi*, vel attendendum est modo punctandi, ut ratio, cur istud illudve reperiatur in tali loco, delegatur. Tres formas in *littera Pa* observavi, quod nullus adhuc animadvertit. Cæterum, de his et multis similibus tractare alibi plurimis debeo, unde valedicam tibi, benevole lector, nunc superest.

Lutetiæ Parisiorum, FERIA V, in Cœna Domini.

EPISTOLA

SANCTI MAR JACOBI, EPISCOPI EDESSENI, AD RELIGIOSUM ET
SANCTUM MAR GEORGIUM, EPISCOPUM SARUGENSEM, ATQUE
PER EUM AD OMNES AMANUENSES ILLOS, QUI IN SCRIPTUM
ISTUD INCIDERINT (1).

Religiosissimo Deoque acceptissimo fratri
nostro spirituali, anima ministerioque æquali
nostro, in Domino salvere Jacobus pauper!

Injustitiam nullo modo parvam video, amice Dei, atque tibi, teque mediante, iis omnibus qui in hoc scriptum inciderint, ut ostendam opportunum judico. Omnes artes in hac vita hominum usui inservientes, ii qui eas colunt et exercent melius norunt artifices quam ii qui earum fructibus gaudent. Attamen, si hanc primam, excellentem, ac, me quidem iudice, præstantem cæteris omnibus amanuensium artem respicias, aliquid planè contrarium contigisse videbis. Non decet enim eos qui artis effectioibus utuntur, artem ipsam, nævos, corrigendi modum, cæteraque demum inservientia, accuratius et perfectius iis qui ejus culturæ exercitiove indulgent cognoscere. Quomodo ita esse debeat, ego dicam, atque intelligatis, o vos omnes qui hæc legeritis, velim. Qui artem lignariam colunt, eam probè, vitia, defectus, correctionem, multo melius quam ii qui artificiatīs fruuntur, plaustro inquam, mensā, capsā, sedili, aliisve rebus ex hac arte promanantibus cognoscunt. Neque in aliis artibus, fabraria, figulina, aliter rem se habere deprehendas. Ipsi enim fabri, instrumenta, vomerem aratri, clavam, securim, falcem, iis qui hæc adhibent melius ferro conflant, quemadmodum amphoram, hydriam, ollam, aliaque omnia testilia instrumenta, peritiores quum existant figuli ollariive, melius quam hominum vulgus, quod illa emit iisque utitur, conficiunt. Nec contrarium in omnibus contingit artibus. In arte sua arcuum fabricatores jaculatoribus, architecti habitatoribus, fissores navium nautis, sartores textoresque iis qui calceamentis utuntur vel vestes induunt gnari

---

(1) Quum jacobita Jacobus ad Georgium jacobitam scribat, non est quod moneam titulo sancti non posse designari hanc sanctitatem, quæ verè Christi Ecclesiæ propriè tantum competit. Mera est appellatio honorifica, nec in talibus minutis, quæ quosdam scriptores quandoque commovere solent, immoror.

VIII

magis semper sunt. Unde fit igitur, ut, in hac magna excellentique amanuensium arte quæ libros conficit, illi, qui ipsos legendo ab ipsa adornatos, utilitates ejus capiunt, artem artique inservientia, nævos, eorum correctionem apprimè cognoscant ac melius quam amanuenses qui eam colunt? Nonne injustum est alias omnes artes huic subdi? Haud levem hanc esse inordinationem judico et ostensio in promptu est. Quemadmodum enim, præ omnibus artibus hæc ars magna, honorabilis ejusque cultura aliis etiam honoratior existit, ita pariter, qui eam colunt et exercent eligerentur inter multos, qui ingenio potenti et acuto præditi essent, non vero, ut nunc fit, constituerentur, oporteret. Novam quidem et maximam injustitiam reperio in eo quod, qui multis inferiores, tum copiâ, tum naturalis acuitate ingenii existunt, hanc artem addiscere suscipiant eique operam consecrent, libros adornando, dum quid videant, vel quid scribant nesciunt. Quando hæc verba legent amanuenses, intelligant hoc non fuisse scriptum ut denuo delinquant, verum ut, libenter audiendo, addiscant, corriganur, prudenti judicioque festinatione se gerant. De arte amanuensium, nos qui legimus multa cognoscere et quidem multo melius quam scribæ ipsi, norint etiam, velim. Istos enim unum quidem curare video, nempe ut numerum quaternionum, secundum *divisiones* (1) impleant. sive lineas minuendo, sive crassiores efficiendo scriptionis characteres, sive protrahendo, sive decurtando, sive contrahendo eosdem propter *rubrum* (2), sive signa addendo auferendoque, sive in duas, quo non oportet modo, distinctas voces unam dividendo, sive duas etiam in unam incongruenter contrahendo. Nos autem qui legimus de sensu et significatione eorum quæ scripta sunt curamus. In scriptura constanter servantur ea quæ distinguunt, etiam si oporteat *rubrum* linearum destruere. Quum vero id scientes librarii, id tamen non præstent, eo quod suo agendi modo contrarium sit, ut eis innotescat eorum quæ diximus significatio, paucas ad illos dirigam monitiones, quo amplius, sententia sua sprete, de nostra curent, dum non adeo malum esse intelligent lineam protractam, additam, deficientemve existere, ac si essent quæ intellectum retardant vel significa-

---

(1) Verbum *pouroquo* posset optime indicare folia, sed vox *Varquo* usitatior est.

(2) Codex Parisinus, pro *soumoquo*, legit *souquomo*; sed vox illa, lexicis peregrina cum sit, quid significare possit non audio, nisi forte ad Arabum *siquamoun*, (*interstitium*) traxeris, quod sanè, in casu præsentis, absonum non esset, quum agatur de lineis contrahendis. Cæterum *soumoquo* optime quadrare videtur cum contextu. Indicat enim rubrum characterem et lineas illas rubro colore confectas, quas delineare solent in codicibus amanuenses orientales. Cfr. *si placet, Assemani, B. O. T. III, p. 323 et seq. Carmen VI. Ebed-Jesu.*

tionem depravant. Ante omnia, omnibus libros à me translatos vel compositos describentibus præcipio, ne, ad arbitrium, cuidam rei quid substituant ex iis quæ scribere soliti sunt, in scripturæ characteribus, et in punctis, quocumque modo inveniantur, nisi forte mendum evidens reperiatur tribuendum, vel nobis, quia omnis homo errat, vel amanuensi illi qui à nobis acceperit, vel iis qui correxerunt, vel demum oculo lectoris, qui aliquid prætergrediens à recto visu defecit. Deinde eos etiam adjuro ne addant et inducant illa ipsa sigma, quæ ego a nominibus, a verbis, ab aliisque sermonis partibus præcidi, sive ab Hebræo, sive a Græco, sive a Latino sermone hæc verba proveniant. Ne scribant igitur *Schleimoun* pro *Scholomon* meo. Scio enim quid scripserim. Neque ponant *B'roschith* sine *Joud*, pro *B rischith* quod ego posui, pariterque *Rischo* vel *Rischonoutho* aut voces etiam omnes ex *Rischo* compositas ne scribant sine *Joud*.

In verbis *Roumoïe*, *Sounodos*, *Pàrrissia*, aliisque hujuscemodi, ne *He* introducant, antiquam sequendo consuetudinem. Demonstrativum rei alicujus *Hoï den*, quod duabus distinctis constat vocibus, ne scribant, sine distinctione, ut *Hoïden* illud quod tempus significat. Nosse etiam debent prius *Hoï den* requirere punctum supernè, dum non ita est in illo *Hoïden* tempus indicanti. Ne unitè scribant, quovis loco, hanc vocem *Ak h'do*, sed recte, ubi nos *Ak h'do* unitè et ubi *Aïk h'do*, duobus verbis scribimus, è contra norint. Sciant, velim, ubi indistincte *Of'lo* et ubi *Of*, sine conjunctione cum verbo sequenti, scribimus. Non debent interponere *T* in *Ettpisset*, nec in vocibus quæ ex hoc verbo formantur. Quum enim *EtTpisset* (*rogatus fuerim*) a quodam homine; ipsius supplicationem suscepì; sed *Ettpisset* (*coactus sum*) *requisita* concedere (1). Ea enim *P'ios'to* id est *persuasio* (*Meschtam'honoutho*) accipit *T*. Ne *Joud* scribant in voce diem indicanti, quem vocamus *Ethmol* vel *M'nothmol*, dum requiritur in verbo passivo *Ethm'li* et in *Ethmali*, quod eandem habet significationem ac *Eschtam'li*. Scire debent, quo modo scribimus has voces *Bar'iotho* et non *Bar'iotho*, et ubi ponere puncta oporteat. Distinguant verba *Bir'iotho*, *Ber'iotho* a *Bar'ion*, *Bar'iotho* à *gavoiotho* (2). Norint insuper utrum et cur

(1) Locus iste difficultate non eget, etiam cum illa Gregorii Bar-Hebræi explicatione, quam dedimus pag. 3. Vox *pouroscho*, quid significet, perspectum clare non habeo. Generatim *indical separa'tionem, sepositionem alicujus rei, undè sacrificium et elemosynum*.

(2) De hoc loco videas *Horas Syriacas*, p. 186, ubi Cardinalis Wisemanus tradit textum simul e Codd. Vaticano et Barberino. Varians præcipua, vel potius unica, consistit in voce *schouque* pro *sch'mohe*. Hic locus illustrari posset etiam ex annotatione Cod. Vaticani XIV, ad *Lucam* XIV. 23. Ibi enim dicitur *Jacobum Edessenum* legere *Bar'iotho* pro *Bir'iotho*.

legamus *B'rioutho*. Scribenda illis non sunt uno verbo *Tsoein h'nan*, *Monein h'nan*, *Quorein h'nan*, *Bonein h'nan*, *Quonein h'nan*, aliaque similia, ut distinguantur ab iis quæ legimus *Ts'vainan*, *Qr'ainan*, *B'nainan*, *Q'nainan*, *M'nainan*, ut omnia simul dicam, a verbis in tempore præterito existentibus. Scriptione distinguantur *Methkat'schono* et *Methkatasch Nosch*, et pariter illa quæ his similia sunt: *Iseo'ionan*, *Quer'ionan*, *Men'ionan*, *Ben'ionan*, *Quen'ionan*. Nihil minuant in characteribus quæ scripsimus in nominibus hebraicis et græcis, neque aliquid addant: *Quâtâstâssis*, *Phântasia*, *Théologia*, *Pltrophoria*, *Philosophia*, nec in aliis permultis *Quons'idântnos*, *Athanasios*, *Amphilokios*, *Evanguelia*, *Evangeliste*, *Diathtqut*, nec in similibus quæ nunc commemorare non possum (1). Rejicere non oportet vel mutare nomen *Hicad'h'ioutho*, dum ignoratur quid sit. Significat enim *identitatem rei alicujus*. Recipiantur etiam *Tartiu* secundam vicem indicans, atque *Diloito* 'vel *Dilonoiooutho*, quæ jam, centum abhinc annis, cognoscitur in Lingua Syriaca, licet non inveniatur apud doctores syros ullibi, apud Mar *Ephræmum*, inquam, aut, Mar *Jacobum*, aut Mar *Isnacum*, aut Mar *Xenaiam*, aut etiam in operibus illo tempore e Græco translatis Admittant, quæso, *Ainoiooutho*, *Usiam*. Tunc temporis enim, pro *Diloiotho* *Ihidoiotho*, pro *Ainoiooutho* *Z'no*, pro *Ousir K'iono* vel *Ithoutho*, vel etiam, ut multis solitum erat, *Ithio*, dicebant. Ne confundant cum *Hol'min*, quod est in fine homiliarum istarum, illud *amin*, quod etiam in fine ponitur. In hac epistolâ, et alia multa notanda forent, si memoria nunc tenerem, quibus erudirem amanuenses illos qui, quum omnia scribant juxta placitum voluntatis suæ, in hoc tamen reprehensione dignum nihil esse putant, Quoad obsignationes autem illas, quas in principio et fine librorum homiliarumve faciunt, fiant ut voluerint. De mutationibus, additamentis, decurtationibusque quid dicere possem? Relate autem ad authenticam punctorum, quum unusquisque sequatur placitum voluntatis suæ, pauca hic adhuc verba addam, ut amanuensibus persuadeam addiscendum obtemperandumque aliis esse. Antea tamen, comparisonem ex ordine physico proferam. Nedum enim pulchrum sit, maxime è contra, indecorum, indecens, difformeque est corpus aliquod naturale et vivens laborare defectu aliquorum membrorum, quæ natura ei dedit, ut, exempli causa, unius oculi, unius auris, unius cornu, manus, vel pedis quatuor tantum digitos habentis. Ita etiam est difforme et indecens reperiri faciem et caput hominis vel bestię in quibus sint tres aures, tres

---

(1) Quum typographia, quâ utor, non habeat characteres græcos, non potui græcè græca verba exprimere. Impossibile pariter fuit distinguere *Thau* et *Teth*, *Hain* et *Heth*.

oculi, aut aliquid aliud supereffluens, præter ea quæ communis natura dedit. Nec pulchra essent manus et pes in quibus sex digiti, os in quo dentes et numeroriores, et irregulares, et deorsum protractiores. Minorem difformitatem non generat remotio membrorum à loco quem eis natura assignavit. Non decet enim ut oculus sit loco menti, vel auris loco oculorum hominis, vel digiti loco genuum aut cubiti, vel unguis loco crurum, tarsorum humerorumque. In hoc enim sita est pulchritudo naturæ, ut non sit in ea, nec superfluitas, nec defectus, sed è contrà ut unumquodque membrum conveniat loco quem illi assignavit et præparavit natura creatrix constituitque divinus artifex. *Idem omnino dicendum de situ punctorum eorum quæ distinguunt et significant aliquid, apponunturque in characterè hoc mesopotamico, id est edesseno, vel, ut clarius adhuc loquar, syriaco* (1). Superflua, vel numerosiora quam æquum est, poni non debent puncta, *ubi nullomodo indiget verbum, ut ab alio sibi characteribus simili distinguatur*. Si spissiora enim essent, imitarentur manus vel pedes in quibus sex digiti forent. Curandum tamen est, ne parè nimis et avarè ponantur, ità ut verbum à sibi consonis simili discernatur, quantum fieri potest. Quemadmodum enim indecora reperitur abundantia, ita pariter indigentia. Apponi demum debent locis convenientibus, non autem ubi spatium superest, sive regula permittat, sive non. Exempli causa tentabo ego aliqua ponere, ut ostendam quid docere velim. Actum (*Hvodo*) unum et alterum elicit domina (*Hovodo*), atque demum servis (*Havde*) famulabusque præcipit multa opera (*Hvode*) peragere Scio nomen *Idahtho* non indigere littera *Olaf* in initio, quia, secundum scientiam meam (*Idahtho dil*), aliter agere non esset scientia (*Idahtho*). Jam puer non sum; patrem inventorum me credo, quia mihi natura dedit necessaria quibus edoceor et instruor juxta quam, super quam, infra quam litteram puncta appingenda sint (2).

Hæc, in præsentì, sufficiant ad erudiendos librarios, qui Deum amant quorumque conscientia bona persuasioni et correctioni adiutum præstat. Religiosam fraternitatem tuam rogo, ut scriptum hoc ad religionem tuam directum cures ab amanuensibus describi, ante

---

(1) Quæ dicit Jacobus optime consonant cum his, quæ narrat Gregorius Bar-Hebreus de Sermone Edesseno. Annotationem quamdam inseruit D. J. Land, in *Diario Astatico Germanico* (Zeitschrift der deutschen morgenlaendischen Gesellschaft, Band. 22, p. 548-550), cum tabula palæographica, in qua quæstio est de *Alphabeto Mesopotamico*. Quæstionem moveo an ille character non esset à Jacobo inventus.

(2) Videbis, si placeat, quæ argumentabor ex hoc loco et similibus in *Diario Astatico*. Vox, quoad consonantes eadem, quatuor modis legitur, ex diversa punctorum appositione.

tomulum illum medium homiliarum epithronisticarum, cum punctis illis, quæ notantur in hoc tomulo, de quo locutus sum, cujusque maximam partem, ego ipse correxi et annotationibus munivi (1), primo quidem ob amorem meum erga vos, deinde, ut cognoscatur regula mihi propria. Ea relinquit puncta, ut sunt, et nolite aliquid in hoc libro radere, donec transcribatur exemplar ab illo ad quem dirigitur; ita ut amanuensis ea videns, sive quæ signo annotationis munita sunt, sive illa quæ pro iis posita sunt, *intelligat regulam relatè ad puncta quam secutus sum*, in epistolâ istâ quam direxi ad Religionem tuam. Fraternitatem tuam rogo etiam, ut eundem tomum epistolæ tuæ præfigas tuo annulo obsignatum, quando scribes ad Abbatem Mar Julianum, quem salvere nomine paupertatis meæ jubebis, mittendo tum epistolam, tum tomulum hunc medium, ita ut ipse prius hunc describat, appositioni punctorum, *annotationibus* atque iis, quæ signis eas indicantibus annexi, attendat. Perpendat etiam quæ ab amanuensi rectè notata non sunt, ut ego posueram, nec suis in locis. Religioso, electoque viro charitatem meam ostendas, velim, voluntatem ut addiscat, desideriumque meum ut describat, quum ipse sit, qui melius ibi intelligere possit quam alii, qui in ea quæ dicta sunt incident.

Salvus esto, religiogissime frater! Ora pro paupertate mea misericordiam a Deo mihi deprecans. Amen.

---

(1) Verbum *s'tam compedivit, constrinxit*, designare videtur: 1° signum annotationis, quod lectorem ad libri marginem vel calcem remandat. 2° Annotationem ipsam, quæ, quum claudatur, generatim, linea rubra, in codicibus Jacobi Edesseni, propriam significationem verbi *s'tam* requirit. An Assemanus ita intellexerit dubito (B. O. T. I., p. 478). Saltem quid indicare velit, dum, hunc locum Jacobi allegando, loquitur de *punctis colligatis*, non intelligo. Vid. B. O. T. I., p. 478.

N. B. — In textu p. I. lin. 5. adde *aloho* — p. V. lin. 26. Pro *taloudo* cod. vat. mallet legere *taldo*. — P. VIII. lin. 7. lege: *meschtam'hone* — lin. 10. errorem codd. ita corrigendum censeo: *poqoudo v'tah'toio, zauho vaz'moko*.

الجزء [1] ومبعض من بعض [2]

الشيء [3] والشيء [4] والشيء [5] والشيء [6]

الشيء [7] والشيء [8] والشيء [9] والشيء [10]

والشيء [11] والشيء [12] والشيء [13]

لشئ من اسم [14] وفيه [15] وفيه [16] وفيه [17] وفيه [18] وفيه [19] وفيه [20] وفيه [21] وفيه [22] وفيه [23] وفيه [24] وفيه [25] وفيه [26] وفيه [27] وفيه [28] وفيه [29] وفيه [30] وفيه [31] وفيه [32] وفيه [33] وفيه [34] وفيه [35] وفيه [36] وفيه [37] وفيه [38] وفيه [39] وفيه [40] وفيه [41] وفيه [42] وفيه [43] وفيه [44] وفيه [45] وفيه [46] وفيه [47] وفيه [48] وفيه [49] وفيه [50] وفيه [51] وفيه [52] وفيه [53] وفيه [54] وفيه [55] وفيه [56] وفيه [57] وفيه [58] وفيه [59] وفيه [60] وفيه [61] وفيه [62] وفيه [63] وفيه [64] وفيه [65] وفيه [66] وفيه [67] وفيه [68] وفيه [69] وفيه [70] وفيه [71] وفيه [72] وفيه [73] وفيه [74] وفيه [75] وفيه [76] وفيه [77] وفيه [78] وفيه [79] وفيه [80] وفيه [81] وفيه [82] وفيه [83] وفيه [84] وفيه [85] وفيه [86] وفيه [87] وفيه [88] وفيه [89] وفيه [90] وفيه [91] وفيه [92] وفيه [93] وفيه [94] وفيه [95] وفيه [96] وفيه [97] وفيه [98] وفيه [99] وفيه [100]

لشئ [1] P. [2] P. [3] P. [4] P. [5] P. [6] P. [7] P. [8] P. [9] P. [10] P. [11] P. [12] P. [13] P. [14] P. [15] P. [16] P. [17] P. [18] P. [19] P. [20] P. [21] P. [22] P. [23] P. [24] P. [25] P. [26] P. [27] P. [28] P. [29] P. [30] P. [31] P. [32] P. [33] P. [34] P. [35] P. [36] P. [37] P. [38] P. [39] P. [40] P. [41] P. [42] P. [43] P. [44] P. [45] P. [46] P. [47] P. [48] P. [49] P. [50] P. [51] P. [52] P. [53] P. [54] P. [55] P. [56] P. [57] P. [58] P. [59] P. [60] P. [61] P. [62] P. [63] P. [64] P. [65] P. [66] P. [67] P. [68] P. [69] P. [70] P. [71] P. [72] P. [73] P. [74] P. [75] P. [76] P. [77] P. [78] P. [79] P. [80] P. [81] P. [82] P. [83] P. [84] P. [85] P. [86] P. [87] P. [88] P. [89] P. [90] P. [91] P. [92] P. [93] P. [94] P. [95] P. [96] P. [97] P. [98] P. [99] P. [100] P.

[illegible]

[1] P. *longifolia* [2] P. *la* [3] P. *حج* [4] B. *بعل* [5] *مصر*

P. [6] P. [7] P. [8]

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

۵۰ علم استیسا / بی هفت [۱] B.

[illegible]

[illegible]

14.

